

RO Orasmaa Tuuli(MMM), Fallenius
Sanna-Helena(MMM)

12.10.2020

Viite

Asia

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.-20.10.2020

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu Luxemburgissa 19.-20.10.2020. Suomea kokouksessa edustaa maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa on tarkoitus saavuttaa neuvoston yleisnäkemyks yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksesta. Puheenjohtajavaltio Saksa on toimittanut kompromissiehdotuksensa YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta, horisontaaliasetuksesta ja markkinajärjestelyasetuksesta neuvoston yleisnäkemyksiä varten. On mahdollista, että Saksa vielä täydentää näitä asiakirjoja ennen maatalous- ja kalastusneuvoston kokousta. Suomi on valmis tukemaan sellaista kokonaisratkaisua, joka toisaalta parantaa YMP:n vaikuttavuutta ympäristö- ja ilmastonäkökulmista sekä takaa maataloustuotannon kannattavuuden ja kannustavuuden.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa hyväksytään myös neuvoston päätelmät Pellolta pöytään – strategiasta. Suomi on valmis hyväksymään tasapainoisen ja jäsenvaltioiden näkemykset huomioivan puheenjohtajavaltion ehdotuksen neuvoston päätelmiksi. Suomi pitää tärkeänä, että neuvoston päätelmät Pellolta pöytään -strategiasta ja biodiversiteettistrategiasta ovat johdonmukaisia keskenään.

Kalatalousasioissa maatalous- ja kalastusneuvoston on määrä päättää kalastusmahdollisuuksista Itämerellä vuonna 2021. Suomen lähtökohtana on, että kalastusmahdollisuudet vahvistetaan kestävää enimmäistuottoa, monivuotista suunnitelmaa ja tieteellistä neuvoa noudattaen. Suomi kannattaa pääosin komissio ehdotusta silakan, kilohailin, lohen ja läntisen turskakannan kalastusmahdollisuuksista. Itäisen turskakannan kalastusmahdollisuuksia tulisi pienentää komission ehdotusta vähemmän siten, että varmistetaan riittävät kiintiöt muussa kalastuksessa saataville turskan sivusaaliille ja mahdollistetaan turskaan kohdistuva tutkimuskalastus. Suomi pitää tärkeänä, että Pohjanlahden silakan kannanarviontiin liittyvät haasteet ratkaistaan syksyn 2020 aikana ja että ICES mahdollisimman pian voi tuottaa uuden neuvon kannan TAC:sta vuodelle 2021. Lisäksi Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot edelleen valvovat tehokkaasti, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta.

Maatalous- ja kalastusneuvostossa valmistaudutaan lisäksi vuosittaisiin kalastusneuvotteluihin Norjan kanssa käymällä keskustelua neuvotteluihin liittyvistä keskeisistä elementeistä.

Asialista:

MAATALOUS- JA KALASTUSASIOIDEN NEUVOSTON KOKOUS LUXEMBURGISSA 19. JA 20.10.2020

Kokouksen kokoonpano: 1+1 (+2 kuuntelusalissa)

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Asetus Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2021 (*) 4

(Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta)

Poliittinen yhteisymmärrys

(mahd.) EU□Norja: vuotta 2021 koskevat vuotuiset neuvottelut 10
Keskustelu

MAATALOUS**Lainsäädäntökäsittelyt**

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

YMP vuoden 2020 jälkeen -uudistuspaketti

 13

- a) Asetus YMP:n strategiasuunnitelmista
- b) Asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta
- c) Asetus maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (YMJ)

*Yleisnäkemys(1)***Muut kuin lainsäädäntöasiat**

Päätelmät Pellolta pöytään -strategiasta

22

*Hyväksyminen***Muut asiat**

32

Ensimmäinen käsittely

Komission ehdotukseen perustuva kohta

(*) Kohta, josta voidaan pyytää äänestystä.

- 1) Hyväksyessään yleisnäkemyksen tai osittaisen yleisnäkemyksen sen jälkeen, kun Euroopan parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantansa, neuvosto ei toimi SEUT 294 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö

PERUSMUISTIO

MMM2020-00518

LVO

Bondestam Orian

08.10.2020

Asia

Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2021 ja asetuksen (EU) 2020/123 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.10.2020 - 20.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio on antanut ehdotuksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2021, josta maatalous- ja kalastusneuvoston on kokouksessaan 19-20.10.2020 määrä päättää. Komissio on laatinut ehdotuksensa kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:n neuvon perusteella. Ehdotus käsitellään syys-lokakuussa valmistelevasti BALTFISH:ssa. Suomen vaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta ehdotukseen.

Valtioneuvoston kanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2021 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävästä enimmäistuotosta (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee siten vahvistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES:n neuvon mukaan kaupallisen kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 116 000 lohta. Vuoden 2019 havaintojen perusteella tästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien arvioituna määränä 5 400 lohta, alamittaisina 4 600 lohta ja arvioituna raportoimattomana ja väärinraportoituna saaliina (8 400 + 900) 9 300 lohta sekä Venäjän osuus (1,9 % 96 600 lohesta) 1 835 lohta. Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 94 765 lohta.

TAC voidaan vaihtoehtoisesti laskea niin, että ensin vähennetään Venäjän osuus pohjaluvusta 116 000 lohta, jonka jälkeen tehdään edellä mainitut vähennykset. Tällöin noudatetaan samaa laskentajärjestystä kuin Riiianlahden silakan vakiintuneessa TAC laskennassa. Tämän laskennan tuloksena saadaan EU:n TAC:n määräksi 94 496 lohta, joka vastaa komission ehdotusta.

Suomi kannattaa Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon ja komission ehdotuksen mukaisesti 94 496 loheksi.

ICES tutkijat ovat arvioineet, että puolalaisten harjoittama laitton kalastus oli vuonna 2019 pudonnut avomerellä 600 loheen edeltävän vuoden 42 600 lohesta taimenen avomerikalastuskiellon vaikutuksesta. Suomi pitää erittäin tärkeänä kyseisen kiellon jatkamista.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot edelleen valvovat tehokkaasti (ml. erityisillä valvontakampanjoilla), että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta. Valvonnalla tulee estää laittoman kalastuksen harjoittaminen ja jos sellaista todennetaan, se on viipymättä ja kokonaan eliminointava. Samalla tulee varmistaa, että kalastuksen valvontaan varattuja resursseja ja EU rahoitusta kohdennetaan riittävästi nimenomaisesti lohen ja taimenen kalastuksen valvontaan. Lisäksi Suomi kannattaa kaikkia mahdollisia toimia, joilla lohen laitonta kalastusta voidaan vähentää.

Suomi nostaa sopivissa asiayhteyksissä esiin Itämeren lohikantojen sekakantakalastukseen liittyvät ongelmat ja pyrkii minimoimaan sen erityisesti pääaltaalla. Maa- ja metsätalousministeriö on ollut yhteydessä komissioon liittyen Itämeren pääaltaalla harjoitettavaan laittomaan lohen kalastukseen ja painottanut sen vähentämisen merkitystä heikkoihin lohikantoihin kohdistuvan kalastuspaineen vähentämisessä. Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma. Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohen TAC

ICES:n neuvon mukaan kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 11 800 lohta. Vuoden 2019 havaintojen perusteella tästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien määränä 1 652 lohta (14 %) ja arvioituna raportoimattomana saaliina 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 % 9 794 lohesta) 910 lohta. EU:n TAC olisi siten 8 884 lohta.

TAC voidaan vaihtoehtoisesti laskea niin, että ensin vähennetään Venäjän osuus pohjaluvusta 11 800 lohta, jonka jälkeen tehdään edellä mainitut vähennykset. Tällöin noudatetaan samaa laskentajärjestystä kuin Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta on tehty yllä. Tämän laskennan tuloksena saadaan EU:n TAC:n kooksi 8 696 lohta, joka vastaa komission ehdotusta 8 714 lohta.

Suomi kannattaa Suomenlahden lohen TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon ja komission ehdotuksen mukaisesti 8 714 loheksi.

Pohjanlahden silakan TAC

Suomi kannattaa Pohjanlahden silakan TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja komission ehdotuksen mukaisesti 65 018 tonniin kuluva vuoden mukaisesti.

Suomi pitää tärkeänä, että Pohjanlahden silakan kannanarviontiin liittyvät haasteet ratkaistaan syksyn 2020 aikana ja että ICES mahdollisimman pian voi tuottaa uuden neuvon kannan TAC:sta vuodelle 2021.

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy pistearvon 0,21 (vaihteluväli 0,15 – 0,26) perusteella siten, että TAC olisi 111 852 tonnia. Tästä määrästä vähennettäisiin Venäjän osuus (9,5 %) ja otettaisiin huomioon Riianlahden ja pääaltaan välinen vaellus.

Riianlahden silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy ylemmän vaihteluvälin (0,32 – 0,38) perusteella siten, että otetaan huomioon pääaltaan ja Riianlahden välinen vaellus.

Läntisen silakkakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon perusteella 0 tonniin tai vähäiseksi perustuen muihin tehokkaisiin kalastuksen rajoitustoimiin.

Kilohailin TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja MSY-pistearvon 0,31 (vaihteluväli 0,22 – 0,41) perusteella siten, että TAC olisi 247 952 tonnia. TAC:n tasossa tulee ottaa huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 222 958 tonnia.

Itäisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa ICES:n neuvoa siitä, että turskan kalastukselle ei aseteta TAC:ia. Muussa kuin turskan kalastuksessa saatavalle turskan sivusaaliille olisi vuoden 2020 tavoin vahvistettava tarvittava noin 1 000 tonnin TAC. Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida.

Läntisen turskakannan TAC

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon mukaisesti Fmsy ala-arvon 0,125 perusteella.

Lisäksi Suomi katsoo, että läntiseen turskakantaan kohdistuva kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Valtioneuvosto on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia muutoksia komission ehdotukseen, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 29.5.2020 neuvonsa vuoden 2021 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n neuvot muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2021 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio antoi neuvon perusteella 28.8.2020 ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2021.

Itämeren kalakanta	EU TAC 2020	Suomen kiintiö vuonna 2020 (ilman siirtoja vuodelta 2019)	ICES:n neuvo vuoden 2021 TAC:ksi Itämerellä	Komission ehdotus vuoden 2021 EU TAC:ksi Itämerellä	Itämeren EU TAC muutos %
Pohjanlahden silakka	65 018	53 306	65 018	65 018	0,00
Pääaltaan silakka	153 384	33 637	83 971 - 138 183	97 551	-36,40
Läntinen silakka	3 150	0	0	1 575	-50,00
Riianlahden silakka	34 445	0	27 702 - 41 423	39 446	14,52
Kilohaili	210 147	10 851	181 567 - 316 833	210 147	0,00
Pääaltaan/ Pohjanlahden lohi	86 575	22 370	96 600 - 116 000	94 496	9,15
Suomenlahden lohi	9 703	8 708	9 800 - 11 800	8 714	-10,19
Itäinen turska	2 000	35	0	595	-70,25
Läntinen turska	3 806	33	2 960 - 7 724	3 395	-10,80

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävän enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi.

ICES ei pysty arvioimaan Pohjanlahden silakkakannan tilaa ja antaa siten varovaisuusperiaatteen perusteella neuvon TAC:n vahvistamisesta samalle tasolle kuin vuonna 2020. ICES pyrki ratkaisemaan arviointityöhön liittyvät ongelmat syksyn 2020 aikana.

ICES arvioi, että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan kutukanta on hieman tavoitetasoa pienempi ja kalastuskuolevuus merkittävästi tavoitetasoa suurempi. Riianlahden silakan kutukanta on saavuttanut tavoitetasonsa, mutta läntinen silakkakanta on edelleen merkittävästi tavoitetasoja heikompi. Kilohailin kutukanta on tavoitetasossa, mutta kalastuskuolevuus tavoitetasoa suurempi.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat, jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Heikkoja lohikantoja ovat erityisesti Rickleån, Sävarån, Lödgeälven ja Öreälven Pohjanlahdella ja monet kannat Itämeren pääaltaalla. Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella (vähintään 75 prosenttia potentiaalisesta tuotannosta).

ICES tuo neuvossaan myös esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

ICES:n tiedoista käy ilmi, että itäisen turskan kutukanta on pienentynyt vuodesta 2012 lähtien ja on viimeisten neljän vuoden aikana ollut alle Blim arvon. Tästä syystä ICES antaa varovaisuusperiaatteen perustuvan suosituksen 0 saaliista osa-alueilla 24-32. Läntisen turskakannan kutukanta on edelleen tavoitetasoa pienempi ja kalastuskuolevuus tavoitetasoa suurempi, mutta ICES voi suosittaa kalastuksen jatkamista.

Meritaimenen osalta EU:ssa ei tehdä päätöksiä TAC:sta. Itämerellä on satoja meritaimenkantoja, jotka vaeltavat rannikkojen lähivesillä. Tämän takia meritaimenkannat eivät muodosta yhteistä kalavaraa, jonka kattava sääteleminen EU:n vahvistamalla TAC:lla olisi tarkoituksenmukainen hoitotoimenpide. ICES totesi meritaimenta koskevassa neuvossaan vuodelta 2017, että meritaimenen kohdennettua kalastusta ja joutumista sivusaaliiksi muussa kalastuksessa tulisi vähentää Pohjanlahdella ja eteläisellä Itämerellä luonnonvaraisten meritaimenkantojen suojelemiseksi. Lisäksi on tarpeen kunnostaa meritaimenen elinympäristöjä ja poistaa vaellusesteitä. Suomessa luonnonvaraiset meritaimenet ovat merialueilla rauhoitettuja. Saaliiksi saa kaikessa kalastuksessa ottaa vain eväleikattuja (= istutettuja) meritaimenia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

EU17 (kalastusjaosto) 3.9.2020 ja 8.10.2020
EU-ministerivaliokunta 14.10.2020

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston selvitys, E 100/2020 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto, MmVL 16/2020 vp
Ympäristövaliokunnan lausunto, YmVL 9/2020 vp

Suuri valiokunta 16.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Neuvoston vahvistamat TAC:t ja kalastuskiintiöt eivät vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on kantanaan tuonut esille, että itäiseen turskakantaan kohdistuvaa troolikalastuskieltoa on syytä ylläpitää, mutta katsoo, että kielto, johon edelleen kuuluisi pienimuotoinen turskan verkkokalastus, ei ole oikeasuhteinen haitallisiin sosioekonomisiin vaikutuksiin nähden. Tutkimuskalastuksen mahdollistamiseksi itäistä turskakantaa koskeva sivusaalis TAC olisi välttämätöntä pitää

vuoden 2020 tasolla. Lisäksi maakunnan hallitus katsoo, että pääaltaan ja Pohjanlahden lohien TAC voisi olla esitettyä suurempi. Nämä Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kannanotot on Ahvenanmaan itsehallintolain 59 a §:n 1 momentin mukaisesti annettu tiedoksi neuvostolle.

Taloudelliset vaikutukset

ICES:n tieteellisten neuvojen toteutuminen aiheuttaisi kielteisiä vaikutuksia erityisesti silakan kalastukseen, jonka kiintiö- ja saalismäärät vähenisivät Suomessa kuluvan vuoden noin 98 000 tonnista noin 75 000 tonniin, eli noin 23 prosentilla. Silakan kiintiömäärien pienentyminen aiheuttaa menetyksiä erityisesti pohjoisen Itämeren ja Saaristomeren trooli- ja rysäkalastusta sekä silakan jalostustoiminnassa. Kiintiövähennysten vaikutukset korostuvat vuonna 2021 sen vuoksi, että Suomen vuoden 2020 silakkakiintiöt todennäköisesti ja poikkeuksellisesti hyödynnetään täysimääräisesti eikä niistä siirry olennaisia määriä vuodelle 2021.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Viron puheenjohtajalla pyritään myös vuoden 2021 TAC:sta yhteisymmärrykseen BALTFISH:ssa.

Asiakirjat

10274/20 PECHE 205 + ADD 1 (COM(2020) 436 final)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458

Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

PERUSMUISTIO

MMM2020-00536

LVO

Lehtinen Heikki

09.10.2020

Asia

EU-Norja: Vuotta 2021 koskevat vuotuiset neuvottelut, näkemysten vaihto

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.10.2020 - 20.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee EU:n ja Norjan välisistä kalastusneuvotteluista 19.-20.10.2020 vuodelle 2021. Neuvottelut Norjan kanssa käytäneen marras- ja joulukuussa 2020.

Asiakirjoja ei ole saatavilla.

Suomen kanta

Suomi ottaa käytävän keskustelun tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Neuvostossa käydään perinteinen näkemysten vaihto koskien kalastusneuvotteluja Norjan kanssa vuodelle 2021. Vuosittain Norjan kanssa käytäviä kalastusneuvotteluja varten on neuvostossa käyty valmistelevia keskusteluja vuodesta 2007 lähtien.

Neuvostokeskustelulla on tarkoituksena mm. selventää unionin lähestymistapaa ja näkemyksiä koskien unionin ja Norjan yhteisiä jaettuja kalakantoja sekä kartoittaa mahdollisuuksia tunnistaa sellaisia mahdollisesti Norjaa kiinnostavia kalakantoja joita voitaisiin neuvotteluissa käyttää vastavuoroisten kalastusmahdollisuuksien vaihdon välineenä.

Kalastusneuvotteluissa koskien vuotta 2021 keskeiset teemat koskenevat mm. yhteisesti hallinnoitavien kalakantojen säätelytoimia. ICES neuvonannon pohjalta erityisen hankalaksi muodostuneen turskan TAC tason asettaminen ja turskaa koskevat tekniset kalastusmääräykset. Muita yhteisiä kalakantoja ovat mm. kolja, silli ja sei. Keskustelua Norjan kanssa käydään myös eräistä Skagerrakin kalakannoista kuten valkoturskasta, punakampelasta, sillistä, kilohailista ja katkaravusta.

Unioni on vuonna 2018 hyväksynyt uuden, tieteellisen neuvon mukaisesti kestäväen kalastuksen rajoissa joustavan monivuotisen suunnitelman koskien eräitä Pohjanmeren

keskeisiä kalakantoja. Keskustelua tullaan käymään myös samankaltaisen pitkän aikavälin hallinnointistrategian soveltamisesta Norjan kanssa yhteisesti hallinnoitaviin kalakantoihin.

Norjan kanssa käytävät kalastusneuvottelut ovat keskeisimmät Pohjois-Atlantilla käytävät kalastusneuvottelut. Nämä neuvottelut luovat pohjaa unionin monenkeskisille ja kahdensiväisille kalastusneuvotteluille muiden kumppaneiden kanssa em. alueella.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

EU17 (kalastusjaosto) 8.10.2020
EU-ministerivaliokunta 14.10.2020

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Asialla ei ole vaikutusta EU:n tai kansalliseen budjettiin.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Norjan kanssa käytäviä neuvotteluja saattaa hankaloittaa Brexitin jälkeistä kalastussuhdetta koskevat keskustelut EU:n ja UK:n välillä.

Asiakirjat

Asiakirjoja ei ole saatavilla.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Heikki Lehtinen, MMM/LVO, p. 0407709496

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

PERUSMUISTIO

MMM2020-00537

RO

Fallenius Sanna-Helena(MMM)

09.10.2020

Asia

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus - Neuvoston yleisnäkemyksen saavuttaminen maatalous- ja kalastusneuvostossa

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.10.2020 - 20.10.2020

U/E/UTP-tunnus

U 73/2018 vp, UJ 5/2019 vp, UJ 4/2020 vp, UJ 16/2020 vp, UJ 30/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu*Aiemmat käsittelyvaiheet*

Komissio julkaisi 1.6.2018 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi (YMP). Komission ehdotus sisältää kolme asetusehdotusta, jotka ovat asetus YMP:n strategisista suunnitelmista (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus), asetus yhteisestä markkinajärjestelystä (markkinajärjestelyasetus) ja asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (horisontaaliasetus).

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta on käsitelty yksityiskohtaisemmin neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmässä. Horisontaaliasetuksen yksityiskohtaisempi käsittely on tehty pääosin neuvoston Agrifin-työryhmässä. Neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmä on käsitellyt yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää ja ehdollisuuden valvonta- ja seuraamusjärjestelmää koskevia artikloja. Markkinajärjestelyasetusta on käsitelty maataloustuotteiden työryhmässä. YMP:n uudistusta on käsitelty myös maatalouden erityiskomitean (MEK) ja maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksissa aina asetusehdotusten antamisesta lähtien.

Jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajavaltio Saksa tavoittelee neuvoston yleisnäkemyistä YMP:n uudistuksesta maatalous- ja kalastusneuvostossa 19.–20.10.2020. Neuvoston kokousta valmistellaan MEK:ssa 12.10.2020 ja epävirallisessa pääjohtajatasen kokouksessa 14.10.2020. MEK:ssa keskustelun pääpaino on erityisesti auki olevassa YMP:n vihreässä arkkitehtuurissa. Pääjohtajatasen kokous on luonteeltaan epävirallinen, mutta kokouksen tarkoituksena on pohjustaa neuvoston yleisnäkemyksen saavuttamista lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Suomen kanta

Suomen kannat asetusehdotuksiin on kuvattu 9.8.2018 annetussa valtioneuvoston kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä 11.7.2019 annetussa U-jatkokirjeessä (UJ 5/2019 vp), 28.2.2020 annetussa U-jatkokirjeessä (UJ 4/2020 vp) ja 2.10.2020 annetussa U-jatkokirjeessä (UJ 30/2020 vp).

Suomi on valmis tukemaan sellaista kokonaisratkaisua, joka toisaalta parantaa YMP:n vaikuttavuutta ympäristö- ja ilmastönäkökulmista sekä takaa maataloustuotannon kannattavuuden ja kannustavuuden.

Pääasiallinen sisältö

Perusmuistiossa kuvataan tärkeimmät auki olevat kysymykset, jotka liittyvät erityisesti YMP:n vihreään arkkitehtuuriin sekä monivuotisesta rahoituskehystä johtuvat muutokset. Saksa on toimittanut kompromissiehdotuksensa YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta, horisontaaliasetuksesta ja markkinajärjestelyasetuksesta neuvoston yleisnäkemyksiä varten.

Saksa on asiakirjassaan 11653/20 koonnut yhteen yleisnäkemyksen saavuttamisen kannalta keskeisimmät asiakokonaisuudet. Saksan kompromissiehdotus YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta sisältyy asiakirjaan 11508/20 + ADD 1, horisontaaliasetuksesta asiakirjaan 11604/20 ja markkinajärjestelyasetuksesta asiakirjaan 11241/20. On mahdollista, että Saksa vielä täydentää näitä asiakirjoja ennen maatalous- ja kalastusneuvoston kokousta MEK:n 12.10.2020 ja pääjohtajatasen epävirallisen 14.10.2020 kokousten perusteella.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus (asiakirja 11508/20 + ADD 1)

Ympäristö ja ilmasto

Ehdollisuus (11 ja 12 artiklat ja liite III)

Saksa ehdottaa 5 %:n vähimmäisprosenttia hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukseen GAEC9 ei-tuottaville aloille ja piirteille tilatasolla. Osuuteen voisi laskea myös kerääjäkasvien ja typensitojakasvien tuottavia aloja, joille ei käytetä kasvinsuojeluaineita. Saksan ehdotuksen mukaan, mikäli jäsenvaltio haluaa rajata prosentin yksinomaan ei-tuottaville aloille ja piirteille, voisi osuus olla 3 %. Lisäksi Saksa ehdottaa 0,3 painokerrointa kerääjäkasveille. Lisäksi Saksa ehdottaa mahdollisuutta poikkeukseen tiloille, jotka sijaitsevat metsäisillä alueilla, tiloille, joilla pysyvän nurmen osuus on suuri ja tiloille, joilla on enintään 5 hehtaaria peltoa.

Viljelykierron/viljelyn monipuolistamisen vaatimukseen GAEC8 Saksa ehdottaa jäsenvaltioille mahdollisuutta vapauttaa tästä vaatimuksesta pienet enintään viiden pellohehtaarin tilat.

Saksa ehdottaa liitteessä III mainittujen eläinten tunnistusta ja rekisteröintiä koskevien lakisääteisten hoitovaatimusten (SMR 7-9) poistamista ehdollisuudesta. Ehdotus on ollut keskusteluissa jo aiemmilla puheenjohtajakausilla, mutta asiasta ei ole päästy yksimielisyyteen ja on katsottu tarpeelliseksi jatkaa keskustelua aiheesta.

Ekojärjestelmät (4, 28 ja 86 artiklat)

Saksa ehdottaa pakollista suorien tukien ekojärjestelmää ja siihen 20 %:n vähimmäisrahoitusosuutta, joka suorien tukien kansallisesta enimmäismäärästä tulisi kohdentaa ekojärjestelmiin. Saksan mukaan rahoituksen joustavuudella voidaan estää tilanne, jossa ekojärjestelmälle varatut varat jäisivät käyttämättä, mikäli tuensaaajia on ennakoitua vähemmän. Rahoitusjoustavuusmekanismi mahdollistaisi tietyissä rajoissa ekojärjestelmistä käyttämättä jääneiden varojen ohjaamisen muiden suorien tukien toimenpiteiden rahoitukseen. Saksan ehdotus mahdollistaisi lisäksi eri suuruisen vähimmäisprosentin asettamisen vuosille 2025-2027 kuin vuosille 2023-2024.

Saksan puheenjohtajakaudella jäsenvaltiot ovat pitäneet edelleen esillä mahdollisuutta ottaa huomioon II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimia ekojärjestelmän vähimmäisrahoitusosuudessa. Esillä on ollut nk. Itävallan malli, jossa ekojärjestelmän vähimmäisrahoitusosuutta voitaisiin alentaa, mikäli II pilarin varojen kohdentaminen jäsenvaltiossa asetuksen 65 artiklan mukaisiin toimiin olisi vähintään 20 tai 10 % verrattuna I pilarin suorien tukien määrään.

Saksa on jalostanut oman ehdotuksensa Itävallan mallin pohjalta ja ehdottaa molempien pilareiden ympäristö- ja ilmastotoimet huomioon ottavaa mallia asiakirjassa 11398/20. Sen mukaan ekojärjestelmästä tehtävään vähennykseen saisi oikeutuksen siltä osin kuin jäsenvaltion 65 artiklan mukaiset toimet muodostavat yli 30 % II pilarista. Jäsenvaltio voisi vähentää vastaavan euomäärän I pilarin ekojärjestelmän vähimmäisrahoituksesta. Saksa ei ole kuitenkaan vielä sisällyttänyt ehdotusta mukaan kompromissiehdotukseensa.

Sekä Tanska että Ruotsi ovat myös tuoneet vastaavan tapaiset mallinsa keskusteluun. Tanskan mallissa I pilarin käyttämättä jäävät ekojärjestelmän varat siirrettäisiin II pilariin ja sillä rahoitettaisiin YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen 6 artiklan erityistavoitteiden d), e) ja f) mukaisia erityisiä ympäristöön ja ilmastoon liittyviä toimia. Ruotsin mallissa ympäristöön ja ilmastoon liittyvät investoinnit (68 artikla) voisi myös lukea hyväksi ekojärjestelmän vähimmäisrahoituksessa samaan tapaan kuin Itävallan mallissa 65 artiklan mukaiset ympäristö- ja ilmastotoimet. Vaihtoehdoksi Ruotsi ehdottaa, että jos ekojärjestelmän tuki myönnetään pelkästään kustannusperusteisesti, voisi jäsenvaltio tehdä vähennyksen ekojärjestelmän vähimmäisprosenttiin.

Lisäksi Saksa ehdottaa täsmennystä ekojärjestelmään kuuluvien kesanto-alojen huomioon ottamiseen pellon määritelmässä (4 artikla).

II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimet (65 ja 86 artiklat)

Kroatian puheenjohtajakaudella saavutettiin kompromissi siitä, että maaseudun kehittämisrahaston 30 %:iin varojen kohdentamisesta ympäristö- ja ilmastotavoitteiden edistämiseen voisi laskea mukaan luonnonhaittakorvauksen siltä osin kuin luonnonhaittakorvaus sisältyy YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen 6 artiklan tavoitteisiin d), e) ja f). Saksa ei ehdota tätä muutettavaksi.

Muut ehdotukset

Saksa on puheenjohtajakaudellaan työstänyt myös uuteen toimeenpanomalliin liittyviä artikloita ja Saksan mukaan kompromissiehdotus ottaa hyvin huomioon jäsenvaltioiden huolet. Saksan ehdotuksia uudesta toimeenpanomallista on avattu tarkemmin U-jatkokirjeessä UJ 30/2020 vp.

Saksa näkee, että kompromissi tuotantoon sidonnaisen tuen tasosta olisi 13 % + 2 % eli nykytaso. Suomelle tärkeä poikkeus, jonka mukaan Suomi voi maksaa tuotantosidonnaista tukea yli asetuksessa asetetun yleisen tason, myös säilyisi. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomi voisi maksaa tuotantosidonnaista tukea nykytason mukaisesti.

Saksa ehdottaa, että maatilojen neuvontajärjestelmään olisi sisällytettävä viimeistään vuonna 2025 maatilojen kestävästä ravinteiden käyttöä koskeva digitaalinen väline.

Saksa ehdottaa, että suorien tukien tukikelpoiseen hehtaariin hyväksyttäisiin sellaiset alat, jotka ovat olleet tällä kaudella tukikelpoisia, mutta eivät olisi uudella kaudella tukikelpoisia, mutta jotka kuuluvat pinta-alaperusteisiin toimiin, joilla täytetään YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen 6 artiklan ilmastomuutokseen, ympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä erityistavoitteita.

Horisontaaliasetus (asiakirja 11604/20)

Saksa pitää horisontaaliasetusta yleisesti jo melko vakaana.

Saksan ehdottamat muutokset koskevat monivuotisen rahoituskehysratkaisun sisällyttämistä horisontaaliasetukseen ja delegoitujen asetusten antamista koskevien valtuuksien täsmenmistä. Aiemmat hakasulkeet poistettaisiin, kuitenkin siten, että maatalousalan kriisivarauksen määrää korotettaisiin ja sen määräksi vahvistettaisiin 450 milj. euroa vuodesta 2023 alkaen. Kriisivarauksen käyttämättömien varojen siirto takaisin kriisivarauksen käyttöön koskisi aikaa vuoteen 2027. Asetukseen lisättäisiin maininta, että rahoituskuri on viimeinen keino kriisivarauksen kartuttamiseen. Saksa ei ota kantaa rahoituskurin 2000 euron alarajaan, vaan toteaa alaviitteessä, että tämä on jäsenvaltioita jakava asia.

Lisäksi asetukseen tehtäisiin kahden vuoden siirtymäkaudesta johtuvia muutoksia. Delegoitujen asetusten antamista koskevia valtuuksia täsmennettäisiin pääosin vastaavilla muotoiluilla kuin on käytössä asetuksessa (EU) N:o 1306/2013.

Saksa ehdottaa, että tiettyjä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia lukuun ottamatta pienet tilat pysyisivät ehdollisuuden piirissä, mutta valvonnan helpottamiseksi jäsenvaltiot voisivat ottaa tilakoon huomioon asettaessaan GAEC-standardeja ja pienten tilojen tukijärjestelmään kuuluville tiloille tai alle viiden hehtaarin tiloille voitaisiin soveltaa yksinkertaistettua valvontajärjestelmää. Lisäksi yksinkertaistettua valvontajärjestelmää soveltavat jäsenvaltiot voisivat olla soveltamatta paikan päällä tehtäviä tarkastuksia tai hallinnollisia seuraamuksia pienille tiloille silloin, kun ehdollisuuden vaatimusten noudattamatta jättämisellä ei ole merkittäviä seurauksia vaatimusten tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Lisäksi Saksa ehdottaa, että ehdollisuuden seuraamusten määrittämisessä voitaisiin ottaa huomioon laiminlyönnin tahallisuus.

Lisäksi komissio on ehdottanut (asiakirja 10645/2020) unionin taloudellisten etujen suojaamista koskevaan 57 artiklaan lisäystä, jonka mukaan jäsenvaltioilla olisi velvoite käyttää komission tarjoamaa työkalua, jolla pyritään selvittämään petosten yms. mahdollisuutta (petostentorjuntatyökalu). Työkalu kerää tietoja julkisista tietokannoista ja jäsenvaltioiden olisi kerättävä sinne todennettua tietoa välittömistä ja välillisistä EU-rahoituksen saajista. Ehdotukseen sisältyy valtuus täytäntöönpanosäädösten antamiseen työkalun vaatimuksista. Saksa ei ole toistaiseksi sisällyttänyt ehdotusta mukaan kompromissiehdotukseensa. Asia nousee puheenjohtajavaltion mukaan keskusteluihin kolmikantaneuvotteluissa.

Markkinajärjestelyasetus (asiakirja 11241/20).

Saksa ei ehdota asetukseen isoja muutoksia, sillä sen uudet muutosehdotukset ovat pitkälti teknisiä. Saksa on muuttanut esimerkiksi päivämääriä vastaamaan siirtymäkauden pituutta ja yhdenmukaistanut muutenkin asetusta siirtymäkauden substanssiasetukseen nähden.

Monivuotisesta rahoituskehiksestä johtuvat muutokset

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

Suorien tukien tukikatto (15 artikla)

Suorien tukien tukikatto on Eurooppa-neuvoston 21.7.2020 tekemän päätöksen mukaan 100 000 euroa ja se on jäsenvaltioille vapaaehtoinen. Tukikatto rajautuu vain perustulotukeen ja siitä voidaan vähentää kaikki työvoimakulut. Saksa ehdottaa lisäksi täsmennyksiä artiklaan ja myös urakointikuluihin liittyvän työn osuuden vähentämistä.

Yleistä YMP:n asetusehdotuksista

Asetusehdotusten pääasiallinen sisältö on kuvattu tarkemmin valtioneuvoston U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä U-jatkokirjeissä (UJ 5/2019 vp, UJ 4/2020 vp ja UJ 30/2020 vp).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 ja 43 artiklan 2 kohta siltä osin kuin on kyse YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta.

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 ja 43 artiklan 2 kohta siltä osin kun on kyse horisontaaliasetuksesta.

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 43 artiklan 2 kohta, kun kyse on yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan asetukseen (EU) N:o 1308/2013 tehtävät muutokset.

Kun kyseessä on ovat asetuksiin (EU) N:o 1151/2012 ja (EU) N:o 251/2014 tehtävät muutokset on oikeusperustana SEUT-sopimuksen 114 artikla ja 118 artiklan ensimmäinen alakohta. Asetukseen (EU) N:o 228/2013 tehtävien muutosten osalta oikeusperustana on 43 artiklan 2 kohta ja 349 artikla sekä asetuksen (EU) 229/2013 osalta 43 artiklan 2 kohta.

Asetusehdotukset käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä Euroopan parlamentin kanssa.

Neuvostossa päätökset tehdään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin mietintöjen laatimisesta vastaa maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta (AGRI). YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen osalta ympäristön, kansanterveyden ja elintarviketurvallisuuden valiokunnalla (ENVI) on erityinen asema lausunnonantajina toimivien valiokuntien joukossa, sillä se on niin sanottu yhteistyöhön osallistuva (associated) valiokunta. Tietyissä tilanteissa yhteistyöhön osallistuva valiokunta voi jättää muutosehdotuksia suoraan täysistunnon käsiteltäväksi.

AGRI-valiokunta äänesti mietinnöistä keväällä 2019. Mietintöihin sisältyvät tärkeimmät muutosehdotukset on kuvattu U-jatkokirjeessä (UJ 5/2019 vp).

Euroopan parlamentti jatkaa asetusehdotusten käsittelyä vuoden 2019 valiokuntamietintöjen pohjalta. Tavoitteena on äänestää mietinnöistä lokakuun 2020 täysistunnossa. Uudella vaalikaudella YMP:n strategiasuunnitelman mietinnön laatijana toimii saksalainen Peter Jahr (EPP), horisontaaliasetuksen mietinnön laatijana jatkaa saksalainen Ulrike Müller (RE) ja markkinajärjestelyasetuksen mietinnön laatijana jatkaa ranskalainen Eric Andrieu (S&D).

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 30.5.2018, 7.6.2018, 13.6.2018, 28.6.2018, 11.7.2018, 6.9.2018, 13.9.2018, 19.9.2018, 27.9.2018, 4.10.2018, 10.10.2018, 5.11.2018, 9.11.2018, 14.11.2018, 23.11.2018, 7.12.2018, 12.12.2018, 10.1.2019, 17.1.2019, 23.1.2019, 31.1.2019, 7.2.2019, 20.-22.2.2019 (kirjallinen menettely), 28.2.2019, 6.3.2019, 13.3.2019, 21.3.2019, 4.4.2019, 10.4.2019, 3.5.2019, 16.5.2019, 24.5.2019, 31.5.2019, 10.6.2019, 27.6.2019, 4.7.2019, 10.7.2019, 12.9.2019, 18.9.2019, 3.10.2019, 9.10.2019, 17.10.2019, 24.10.2019, 31.10.2019, 7.11.2019, 13.11.2019, 21.11.2019, 28.11.2019, 5.12.2019, 6.2.2020, 20.2.2020, 24.6.2020, 2.7.2020, 9.7.2020, 3.9.2020, 10.9.2020, 16.9.2020, 24.10.2020, 1.10.2020 ja 8.10.2020.

EU-ministerivaliokunta 15.6.2018, 11.-13.7.2018 (kirjallinen menettely), 12.10.2018, 16.11.2018, 12.-14.12.2018 (kirjallinen menettely) ja 25.1.2019, 15.3.2019, 10.-12.4.2019 (kirjallinen menettely), 8.5.2019, 14.6.2019, 12.7.2019, 11.10.2019, 13.-15.11.2019 (kirjallinen menettely), 11.12.2019, 28.2.2020, 26.6.2020, 15.7.2020, 16.-18.9.2020 (kirjallinen menettely), 30.9.-2.10. (kirjallinen menettely) ja 14.10.2020.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 15.6.2018, 13.7.2018 (kirjallinen menettely), 12.10.2018, 16.11.2018, 14.12.2018 ja 25.1.2019, 15.3.2019, 12.4.2019, 10.5.2019, 14.6.2019, 10.7.–12.7.2019 (kirjallinen menettely), 6.9.2019, 11.10.2019, 15.11.2019, 13.12.2019 ja 26.6.2020, 17.7.2020 (kirjallinen menettely), 18.9.2020 ja 16.10.2020.

Valtioneuvoston kirjelmä 9.8.2018 (U 73/2018 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto 29.11.2018 (MmVL 20/2018 vp)

Ympäristövaliokunnan lausunto 18.12.2018 (YmVL 38/2018 vp)

U-jatkokirje (UJ 5/2019 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto 28.11.2019 (MmVL 7/2019 vp)

U-jatkokirje 28.2.2020 (UJ 4/2020 vp)

U-jatkokirje 26.6.2020 (UJ 16/2020 vp)

U-jatkokirje 2.10.2020 (UJ 30/2020 vp)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kansallinen lainsäädäntö mukaan lukien Ahvenanmaan asema on kuvattu U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) ja U-jatkokirjeessä (UJ 5/2019 vp).

Taloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset on kuvattu U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä U-jatkokirjeissä (UJ 5/2019 vp, UJ 4/2020 vp ja UJ 30/2020 vp).

Komission ehdottaman petostentorjuntatyökalun (asiakirja 10645/20) asettamat velvoitteet ovat kaukana maataloushallinnon perustehtävistä. Kustannusvaikutuksia muodostuu henkilö- ja it-resurssien tarpeesta, mutta niiden arviointi on tällä hetkellä mahdotonta. Työkaluun liittyy myös rahoitusoikaisuriskejä, koska Suomessa ei ole kaiken kattavia rekistereitä. Myös vastuu tietojen linkittämisestä ja henkilötietojen suojan täyttymisestä jää tässä vaiheessa epäselväksi.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

YMP:n uudistukseen liittyy läheisesti komission 11.12.2019 antama tiedonanto Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (European Green Deal) (COM(2019) 640 final) sekä siihen liittyvät tiedonannot, mm. EU:n biodiversiteettistrategia vuoden 2020 jälkeen (COM(2020) 380 final) ja Pellolta pöytään –strategia (COM(2020) 381 final). Strategioista on annettu E-kirjeet eduskunnalle 30.6.2020. E-kirje komission tiedonannosta vihreän kehityksen ohjelmasta on annettu eduskunnalle 31.1.2020. (E 61/2019 vp).

Komissio julkaisi 20.5.2020 Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategioiden julkaisun yhteydessä myös komission työasiakirjan (SWD(2020) 93 final), joka on analyysi **YMP:n uudistuksen ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhtymäkohdista**. Asiakirjassa eritellään, kuinka komission vuonna 2018 antama YMP:n uudistuksen asetusehdotuspaketti vastaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin.

Komissio toteaa asiakirjassa, että asetusehdotuksissa on potentiaalia vastata Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, mutta komission asetusehdotusten keskeisimmät toimenpiteet tulee säilyttää YMP:n uudistuksen neuvottelujen edetessä ja asetuksia tulee tietyin osin vielä kehittää. Komissio nostaa esille erityisesti tarpeen säilyttää kunnianhimoinen ehdollisuuden kokonaisuus, pakolliset ekojärjestelmät ja II pilarin rahoituksen 30 % korvamerkitseminen ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin. Komissio näkee myös tärkeänä, että asetusehdotusten toimenpiteet tuottajien aseman parantamiseksi ovat mukana lopullisissa asetusteksteissä.

Komissio näkee, että vähimmäisrahoitusosuuden varaaminen I pilarin rahoituksesta ekojärjestelmille voisi entisestään parantaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman

tavoitteiden saavuttamista. Komissio voisi antaa myös lisätietoa toimista, joita voitaisiin ekojärjestelmien puitteissa tukea. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja mikrobilääkkeiden vähentämiseksi tarvittaisiin vielä tiettyjä muutoksia YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen.

Komissio toteaa työasiakirjassaan myös avustavansa parhaansa mukaan jäsenvaltioita, jotta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet voidaan integroida osaksi strategiasuunnitelmia. Komissio lupaa lisätä YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksyntäprosessin läpinäkyvyyttä ja antaa jäsenvaltioille suosituksia jokaisesta YMP:n erityistavoitteesta YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen. Komissio tulee korostamaan suosituksissaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita.

Lisäksi komissio aikoo arvioida tarkkaan jäsenvaltioiden YMP:n strategiasuunnitelmien ehdotukset koskien tuotantoon sidottua tukea ja alakohtaisia ohjelmia, jotta ne olisivat linjassa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kanssa. Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään alakohtaisia ohjelmia erityisesti hedelmien ja vihannesten kulutuksen edistämiseen tai ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kriisinkestävyyden lisäämiseen.

Asiakirjat

COM(2018) 392 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta

COM(2018) 393 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta

COM(2018) 394 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 229/2013 muuttamisesta

Asetusehdotuksiin sisältyy myös liitteet: ehdotuksen KOM(2018) 392 final, osalta liitteet 1-12.

Ehdotuksiin liittyy myös vaikutusanalyysi SWD(2018) 301 final, johon sisältyy kolme eri asiakirjaa.

Saksan tulkinta Itävallan mallista molempien pilareiden ympäristötoimet huomioon ottavasta mallista 11398/20

Saksan kompromissiehdotus YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta 11508/20 + ADD
1

Saksan kompromissiehdotus horisontaaliasetuksesta 11604/20

Saksan kompromissiehdotus markkinajärjestelyasetuksesta 11241/20

Saksan yhteenveto yleisnäkemyksen saavuttamisen kannalta keskeisimmistä asiakohdista 11653/20

Komission ehdotus petostentorjuntatyökalusta 10645/20

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, 0295 162 481, sanna-helena.fallenius@mmm.fi

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 056, tuuli.orasmaa@mmm.fi

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus:

Neuvotteleva virkamies Tiina Malm, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 428, tiina.malm@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 356, juha.palonen@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Pia Lehmusvuori, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 207, pia.lehmusvuori@mmm.fi

Erityisasiantuntija Pirjo Kuusela, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 138, pirjo.kuusela@mmm.fi

Horisontaaliasetus:

Neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 352, mirja.kiviranta@mmm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1159, EU/2018/1169, EU/2018/1175

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

PERUSMUISTIO

MMM2020-00522

RO

Orasmaa Tuuli(MMM)

06.10.2020

Asia

Pelloilta pöytäkirja -strategia - neuvoston päätelmien hyväksyminen

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.10.2020 - 20.10.2020

U/E/UTP-tunnus

E 83/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon Pelloilta pöytäkirja -strategiasta (COM(2020) 381 final). Strategia on osa komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal) COM(2019) 640 final.

Puheenjohtajavaltio Saksa valmistelee Pelloilta pöytäkirja -strategiasta neuvoston päätelmiä. Tavoitteena on hyväksyä päätelmät maatalous- ja kalastusneuvostossa 19.-20.10.2020. Vastaavasti ympäristöneuvostossa 23.10.2020 on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät EU:n biodiversiteettistrategiasta. Molemmat päätelmät pyritään hyväksymään lokakuussa, sillä Pelloilta pöytäkirja -strategialla ja biodiversiteettistrategialla on useita yhtymäkohtia.

Päätelmien luonnosversioita on käsitelty eläinlääkintäaseiden kokouksissa 22.9.2020 ja 30.9.2020 ja maatalouden erityiskomiteassa (MEK) 28.9.2020 ja 5.10.2020. MEK:n kokouksissa jäsenvaltiot kommentoivat yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevia näkökohtia päätelmäluonnoksessa ja eläinlääkintäaseiden kokouksessa muita osioita.

MEK ja maatalous- ja kalastusneuvosto ovat käyneet yleistä keskustelua Pelloilta pöytäkirja -strategiasta kesä-heinäkuussa 2020 ja keskusteluilla on pohjustettu päätelmien valmistelua.

Jatkokäsittelyn aikataulu

Saksan neljättä luonnosversiota (9389/20 REV 3) neuvoston päätelmiksi käsitellään MEK:n ja eläinlääkintäaseiden kokouksissa 12.10.2020. Saksa pyrkii tuomaan ehdotuksensa neuvoston päätelmiksi Coreper I:n käsittelyyn 14.10.2020 ennen niiden viemistä hyväksyttäväksi maatalous- ja kalastusneuvostoon.

Saksa valmistelee vielä uuden version päätelmistä maatalous- ja kalastusneuvoston kokousta varten MEK:n, eläinlääkintäaseiden ja Coreper I:n kokousten pohjalta.

Suomen kanta

Suomen kanta Pelloilta pöytäkirja -strategiaan on kuvattu E-kirjeessä (E 83/2020 vp).

Suomi katsoo, että Saksan laatima neljäs päätelmäluonnos pitää sisällään Suomen kannalta keskeiset näkemykset Pellolta pöytään -strategiaan liittyvien aloitteiden jatkovalmisteluun. Suomi on valmis hyväksymään tasapainoisen ja jäsenvaltioiden näkemykset huomioivan puheenjohtajavaltion ehdotuksen neuvoston päätelmiksi.

Suomi pitää tärkeänä, että neuvoston päätelmät Pellolta pöytään -strategiasta ja biodiversiteettistrategiasta ovat johdonmukaisia keskenään.

Pääasiallinen sisältö

Saksan neljäs luonnosversio neuvoston päätelmiksi (asiakirja 9389/20 REV 3) kattaa Pellolta pöytään -strategian kaikki keskeiset osa-alueet. Päätelmäluonnoksessa pidetään strategiaa tervetulleena ja todetaan, että strategian tulisi viedä EU:ta kohti ilmastoneutraaliutta vuonna 2050 ja kohti luonnon monimuotoisuudelle asetettuja tavoitteita sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Strategian toimien tulisi myös lisätä ruoan arvostusta, parantaa terveyttä ja edistää kestävän ruokajärjestelmän luomista EU:ssa.

Päätelmäluonnoksessa otetaan tiedoksi Pellolta pöytään -strategiassa esitetyt määrälliset tavoitteet kasvinsuojeluaineiden, lannoitteiden ja mikrobilääkkeiden vähentämiseksi. Päätelmäluonnoksessa korostetaan kokonaisvaltaisen vaikutustenarvioinnin tärkeyttä ennen uusia lainsäädäntöehdotuksia. Jäsenvaltioiden erilaiset tilanteet ja olosuhteet tulee ottaa huomioon strategian toimeenpanossa.

Päätelmäluonnoksen mukaan alkutuottajien toimeentulon parantaminen on keskeisen tärkeää kestävään ruokajärjestelmään siirtymiseksi. Lisäksi luonnoksessa toivotaan tervetulleeksi komission aikomus kehittää valmiussuunnitelma kriisiaikojen elintarvikehuollon turvaamiseksi.

Päätelmäluonnoksessa pidetään tervetulleena EU:n tavoitetta lisätä luomutuotantoa ja korostetaan kalastuksen ja vesiviljelyn merkittävää potentiaalia kestävien ja terveellisten ruokavalioiden edistämiseksi. Lisäksi päätelmäluonnoksessa pidetään tärkeänä edistää kasviproteiinien ja vaihtoehtoisten eläinproteiinien tuotantoa sekä pyydetään komissiota pikaisesti edistämään eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistamista.

Elintarviketeollisuuden osalta päätelmäluonnoksessa korostetaan pakkausmerkintöjen tärkeää roolia ja suhtaudutaan myönteisesti pakollisten alkuperämerkintöjen laajentamiseen sekä pakkauksen etupuolella esitettävien pakollisten ravitsemusmerkintöjen kehittämiseen.

Päätelmäluonnoksen mukaan kauppasopimukset ovat yksi keino edistää EU:n korkeita tuotantostandardeja globaalisti. Luonnoksessa pidetään hyvänä myös komission aloitetta kehittää lainsäädäntöä ja muita toimia, jotta vähennetään EU:ssa myytävien tuotteiden vaikutuksia globaaliin metsäkatoon.

Pellolta pöytään -strategia

Pellolta pöytään -strategia on osa komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa. Vihreän kehityksen ohjelma on keskeinen osa komission vastausta globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 toteuttamiseksi.

Pelloilta pöytään –strategiassa esitetään kattavalla tavalla toimia, joilla siirrytään kestävämpään ruokajärjestelmään EU:ssa. Komission mukaan siirtymän myötä voidaan pienentää EU:n ruokajärjestelmän ympäristö- ja ilmastojalanjälkeä, parantaa ruokajärjestelmän kriisinsietokykyä ja suojella kansalaisten terveyttä. Alkutuottajien toimeentulon turvaaminen on keskeistä siirtymän mahdollistamiseksi ja strategiassa nostetaan esiin pyrkimys reiluun siirtymään ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset tilanteet ja lähtökohdat. Komissio myös katsoo, että siirtyminen kestäviin elintarvikejärjestelmiin on valtava taloudellinen mahdollisuus ja se tarjoaa etulyöntiaseman kaikille EU:n elintarvikeketjun toimijoille.

Strategiassa korostetaan, että EU:n on kiireellisesti vähennettävä riippuvaisuutta kasvinsuojeluaineista ja mikrobilääkkeistä, vähennettävä liiallista lannoitusta, lisättävä luomuviljelyä, parannettava eläinten hyvinvointia ja käännettävä luonnon monimuotoisuuden väheneminen laskuun. Tavoitteena on nostaa EU kansainvälisen kestävyysstandardiksi. Komission mukaan EU:n on tärkeää esimerkillään vaikuttaa myös globaalisti ruokajärjestelmien kestävyysparantamiseksi.

Strategiaan sisältyy liite, jossa kuvataan strategian toimintasuunnitelma (action plan). Toimintasuunnitelmaan sisältyy yhteensä 27 aloitetta ja toimenpidettä. Pelloilta pöytään –strategialla on monia yhtymäkohtia EU:n biodiversiteettistrategian (COM(2020) 380 final) kanssa, erityisesti tavoitteet liittyen kasvinsuojeluaineisiin, lannoitteisiin ja ravinnepäästöihin sekä luomuviljelyyn.

Strategia jakautuu kolmeen alaotsikkoon, joissa keskitytään 1) uuden ruokaketjun rakentamiseen, joka palvelee kuluttajia, tuottajia ja ympäristöä, 2) siirtymän mahdollistaviin toimiin ja 3) globaalin siirtymän edistämiseen.

Kuluttajien, tuottajien, ilmaston ja ympäristön kannalta toimivamman ruokaketjun rakentaminen

EU:n pyrkimyksenä on parantaa ruokajärjestelmän kestävyyttä EU:ssa ja toimia edelläkävijänä globaalilla tasolla. Strategian tavoitteet on asetettu EU:lle kokonaisuudessaan ja strategiassa otetaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet ja mahdollisuudet parantaa tilannettaan. Siirtymän nopeuttamiseksi komissio aikoo laatia vuonna 2023 ehdotuksen **kestäviä ruokajärjestelmiä koskevasta lainsäädäntökehyksestä**, jolla lisättäisiin ruokajärjestelmiin liittyvien politiikkojen yhdenmukaisuutta EU:n ja kansallisella tasolla.

Kestävän elintarviketuotannon varmistaminen

EU:n **yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)** on keskeinen strategian tavoitteiden saavuttamisessa. Komissio toteaa, että sen vuonna 2018 antama asetusehdotuspaketti YMP:n uudistamiseksi jo sinänsä edistää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita, kunhan komission asetusehdotusten keskeisimmät säännökset säilytetään YMP:n uudistuksen neuvottelujen edetessä, mutta asetuksia tulee tietyin osin vielä kehittää.

Komissio aikoo valmistella jäsenvaltioille **suositukset** jokaisesta YMP:n erityistavoitteesta YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen. Komissio tulee korostamaan suosituksissaan vihreän kehityksen ohjelman ja EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteita. Pelloilta pöytään- ja EU:n biodiversiteettistrategiat asettavat useita määrällisiä EU-tason tavoitteita ja komissio aikoo pyytää jäsenvaltioita asettamaan YMP:n strategiasuunnitelmassaan kansalliset tavoitearvot näiden tavoitteiden

täyttämiseksi. EU:n tulisi saavuttaa molempien strategioiden määrälliset tavoitteet vuoteen 2030 mennessä.

Komissio näkee YMP:n **ekojärjestelmät** tärkeimpänä rahoituksen lähteenä kestävien viljelykäytäntöiden edistämiseksi ja toteaa, että jäsenvaltioiden ja komission on varmistettava ekojärjestelmille kunnollinen resursointi ja toimeenpano. Ekojärjestelmät ovat osa YMP:n uudistuksen asetusehdotuspakettia. Komissio tukee tietyn vähimmäisrahoitusosuuden varaamista ekojärjestelmille YMP:n talousarviosta.

Komissio korostaa strategiassa, että siirtymässä kohti kestävämpää ruokajärjestelmää tarvitaan kaikkien ruokaketjun osapuolten panosta. Tuotantotapoja tulee muuttaa entistä nopeammin ja hyödyntää teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Tämä vaatii komission mukaan investointeja, mutta toisaalta se tarjoaa **uusia liiketoimintamahdollisuuksia**. Komissio mainitsee esimerkkinä maaperän hiilensidonnin, josta pitäisi palkita viljelijöitä ja metsänomistajia joko YMP:n välineillä tai muilla yksityisillä tai julkisilla aloitteilla.

Komissio nostaa esiin **biopohjaisen kiertotalouden** mahdollisuudet ja toteaa lisäävänsä toimia **uusiutuvan energian** käytön (mm. biokaasun) sekä energiatehokkuuden lisäämiseksi maatalous- ja elintarvikesektoreilla ottaen huomioon luonnon monimuotoisuus ja ruokaturva.

Strategiaan sisältyy tavoite **kasvinsuojeluaineiden** käytön ja niistä aiheutuvien riskien vähentämisestä 50 % nykyisestä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi komissio aikoo vähentää tavanomaista haitallisempien kasvinsuojeluaineiden käyttöä 50 %. Komissio aikoo lisätä kasvinsuojelun kestävyttä myös mm. uudelleenarvioimalla torjunta-aineiden kestäväää käyttöä koskevan direktiivin (2009/128/EY) tavoitteet ja parantamalla **integroitua kasvinsuojelua** koskevia säännöksiä. Torjunta-aineiden kestäväää käyttöä koskevan direktiivin tavoitteena on vähentää torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia, erityisesti luonnon monimuotoisuuteen. Integroidussa kasvinsuojelussa yhdistetään vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä, mm. viljelykiertoa, kasvinsuojeluaineiden käyttöön. Lisäksi komissio aikoo helpottaa biologisia tehoaineita sisältävien kasvinsuojeluaineiden pääsyä markkinoille, vahvistaa kasvinsuojeluaineiden ympäristöriskinarviointia sekä pyrkii nopeuttamaan kasvinsuojeluaineiden kansallisia hyväksymisprosesseja.

Komission tavoitteena on vähentää **lannoitteiden käyttöä** vähintään 20 % vuoteen 2030 mennessä. Komission tavoitteena on myös vähentää **ravinnehuuhtoumia** vähintään 50 % samalla varmistuen, ettei maan viljavuus vähene. Lisäksi komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehittää **integroidun ravinteiden hallinnan toimintasuunnitelman** ja mm. edistää täsmälannoituksen käyttöä erityisesti intensiivisen kotieläintuotannon alueilla sekä orgaanisen jätteen kierrätystä lannoitteiksi.

Strategiassa esitetään keinoja **EU:n kotieläintuotannon ympäristö- ja ilmastovaikutuksen pienentämiseen**. Strategian pyrkimykset liittyen mm. ravinteiden käsittelyyn ja biokaasun tuotantoon tukevat tätä tavoitetta. Lisäksi komissio aikoo edesauttaa kestävien ja innovatiivisten rehun lisäaineiden markkinoille saattamista ja tutkia mahdollisuutta vähentää riippuvuutta tuontivalvauksesta. Komissio aikoo arvioida myös EU:n menekinedistämisohjelman, jotta se edesauttaisi kestäväää tuotantoa ja kulutusta ja vastaisi muuttuvia ruokavalioita. Komissio myös toteaa strategiassa, että se aikoo tarkastella tiukasti jäsenvaltioiden YMP:n strategiasuunnitelmien ehdotukset tuotantoon sidotuksi tueksi erityisesti kokonaiskestävyyden näkökulmasta.

Komissio pyrkii vähentämään tuotanto- ja vesiviljelyeläimiin käytettävien **mikrobilääkkeiden** myyntiä 50 % vuoteen 2030 mennessä taistelussa mikrobilääkeresistenssiä vastaan. Komissio aikoo lisäksi arvioida uudelleen **eläinten hyvinvointilainsäädännön** mukaan lukien eläinten kuljetusta ja teurastusta koskevan lainsäädännön. Komissio harkitsee myös vaihtoehtoja eläinten hyvinvointimerkinnäksi.

Ilmastonmuutos aiheuttaa uusia uhkia kasvien terveydelle. **Kasvinterveyden** alalla komission tavoitteena on vahvistaa kasvien tuonnin valvontaa. Komissio aikoo selvittää uusien genomiteknikoiden mahdollisuuksia parantaa kestävyttä elintarvikeketjussa. Komission mukaan **siementen** monimuotoisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen on tärkeää ja viljelijöillä on oltava laadukkaita siemeniä saatavilla. Komissio aikoo myös helpottaa kasvilajikkeiden mukaan lukien luomusiementen rekisteröintiä.

Komissio toteaa strategiassa, että **luomutuotannon** edistämiseksi on edelleen ponnisteltava niin maataloudessa kuin vesiviljelyssäkin. YMP:n toimenpiteiden, kuten ekojärjestelmien, investointien ja neuvontapalveluiden, ja yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) toimenpiteiden lisäksi komissio aikoo esittää luomutuotannon toimintaohjelmaa. Strategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 25 % EU:n maatalousmaasta on luomutuotannon piirissä. Lisäksi komissio pyrkii merkittävään luomutuotannon lisäämiseen myös vesiviljelyssä.

Kalastuksen ja vesiviljelyn osalta komissio haluaa vauhdittaa siirtymistä kestäväan tuotantoon. Komissio lisää ponnisteluja kalakantojen saamiseksi kestäville tasoille ja kalojen poisheiton vähentämiseksi. Kalastuksen säätelyjärjestelmää pyritään vahvistamaan Välimerellä ja arvioimaan vuoteen 2022 mennessä, miten YKP ottaa huomioon ilmastonmuutoksesta aiheutuvat riskit.

Komissio toteaa, että viljeltyt kalat ja merenelävät aiheuttavat pienemmän hiilijalanjäljen kuin maalla tapahtuva eläintuotanto. Komissio aikoo vahvistaa suuntaviivat jäsenvaltioiden vesiviljelystrategioille ja edistää vesiviljelyn kestäväan kasvun rahoittamista Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kautta. Komissio tulee myös tukemaan levän tuotantoa, jonka tulisi kehittyä tärkeäksi vaihtoehtoisen proteiinin lähteeksi osana kestäväan elintarviketuotantoa.

Komissio aikoo selventää **kilpailusääntöjä**, jotta jatkossa olisi mahdollista sallia alkutuottajien yhteistyöaloitteet kestävyuden edistämiseksi. Lisäksi komissio aikoo edistää **viljelijöiden ja kalastajien asemaa ruokaketjussa** kannustamalla ja laajentamalla yhteistyömahdollisuuksia yhteisen markkinajärjestelyn puitteissa. Komissio aikoo myös valvoa epäterveistä kauppatavoista annetun direktiivin (EU) 2019/633 toimeenpanoa. Komissio aikoo esittää myös muita aloitteita, joilla parannetaan elintarvikeketjun avoimuutta.

Ruokaturvan varmistaminen

Komission mukaan COVID-19 –pandemia on muistuttanut vankan ja kriisinkestävän ruokajärjestelmän ja ruokaturvan tärkeydestä. Komissio toteaa, että kriisi on osoittanut myös kriittisen työvoiman, kuten kausityövoiman tärkeyden ruokajärjestelmän toimivuudelle. Komissio aikoo laatia vuoden 2021 aikana **valmiussuunnitelman EU:n elintarvikehuollon ja elintarviketurvan varmistamiseksi** kaikissa kriisitilanteissa.

Kestävän ruoan jalostustoiminnan, tukku- ja vähittäiskaupan sekä majoitus- ja ruokapalvelujen edistäminen

Strategiassa todetaan, että EU on maailman suurin maataloustuotteiden viejä ja tuoja. EU:n elintarvikesektorin vaikutus on merkittävä maailman elintarvikekaupan ekologiseen ja sosiaaliseen jalanjälkeen. Komission mielestä elintarviketeollisuuden tulee näyttää tietä kestävä ja terveellisen ruoan saatavuuden ja kohtuullisen hintatason edistämiseksi ja strategiaan sisältyy aloitteita **yritystoiminnan kestävyttä** koskevan ohjeistuksen lisäämiseksi. Lisäksi komissio aikoo valmistella **ravitsemusprofiilit**, joiden avulla rajoitetaan rasvaisten, sokeristen ja suolaisten elintarvikkeiden markkinointia. Profiilien avulla edistetään myös tuotteiden uudelleenmuokkausta terveellisemmiksi elintarviketeollisuudessa.

Strategiaan sisältyy pyrkimys lisätä **kiertotalouteen** perustuvia liiketoimintamalleja ruokaketjussa ja komissio aikoo tukea esimerkiksi kestäviä ja ympäristöystävällisiä ratkaisuja **elintarvikepakkauksissa**. Lisäksi komissio aikoo mm. arvioida elintarvikepakkauksissa käytettäviä kontaktimateriaaleja koskevan lainsäädännön.

Komissio aikoo tarkistaa **kaupan pitämisen vaatimuksia** erityisesti niiden vaikutuksista ruokahävikin syntyyn. Kaupan pitämisen vaatimukset on määritelty yhteisestä markkinajärjestelystä annetussa asetuksessa ja ne koskevat tiettyjen elintarvikkeiden, mm. hedelmien ja vihannesten laatuvaatimuksia. Lisäksi komissio aikoo vahvistaa **maantieteellisten merkintöjen** lainsäädäntöä ja tarvittaessa ehdottaa niihin lisättäväksi myös kestävyyskriteereitä.

Kestävän ruoankulutuksen edistäminen ja terveelliseen ja kestäväan ruokavalioon siirtymisen helpottaminen

Strategian mukaan nykyiset **ruoan kulutustottumukset** ovat kestäättömiä terveyden ja ympäristön näkökulmista. Tietoon perustuvien, terveellisten ja kestävien valintojen edistämiseksi komissio aikoo ehdottaa yhdenmukaista pakkauksen etupuolella esitettävää ravintoarvomerkitä ja harkitsee alkuperämerkintöjen pakollisuuden laajentamista tiettyihin elintarvikkeisiin tai elintarvikeryhmiin. Lisäksi komissio tutkii mahdollisuuksia yhtenäistää markkinoinnissa käytettäviä väittämiä tuotteiden ympäristövaikutuksista (nk. vihreitä väittämiä) osana elintarvikkeiden kestävan merkintäjärjestelmän luomista.

Kestävän ruoan **saatavuuden** parantamiseksi komissio tulee edistämään pakollisten vähimmäiskriteereiden asettamista kestäville julkisille ruokahankinnoille. Komissio aikoo myös arvioida koulujakelujärjestelmää, jotta se edistäisi paremmin kestävä kulutusta. Komissio toteaa lisäksi, että myös verokannustimilla olisi edistettävä kestävä ja terveellistä ruokavaliota. Tähän liittyen neuvostossa on parhaillaan käsiteltävänä komission ehdotus **arvonlisäverokannoiksi**, mikä mahdollistaisi verokantojen kohdennetumman käytön.

Ruokahävikin ja -jätteen vähentäminen

EU on sitoutunut YK:n kestävan kehityksen tavoitteissa puolittamaan asukaskohtaisen ruokajätteen määrän vuoteen 2030 mennessä. Komissio aikoo ehdottaa **laillisesti sitovia tavoitteita** ruokahävikin vähentämiseksi vuonna 2023 ja tulee arvioimaan myös EU:n säännökset **päivämäärämerkinnöistä** ("parasta ennen" ja "viimeinen käyttöpäivä").

Elintarvikepetosten torjunta elintarvikeketjussa

Elintarvikepetokset estävät kuluttajia tekemästä tietoon perustuvia valintoja ja heikentävät ruokajärjestelmän kestävyttä. Komissio aikoo parantaa jäsenvaltioiden

koordinaatiota elintarvikeketosten torjumiseksi ja aikoo ehdottaa mm. tiukempia maahantuonnin tarkastuksia.

Siirtymän mahdollistavat toimet

Tutkimus, innovaatiot, teknologia ja investoinnit

Tutkimus, innovaatiot, koulutus ja neuvonta ovat tärkeimpiä keinoja kestäväsiirtymän vauhdittamiseksi. Komissio valmistelee Euroopan vihreään kehityksen ohjelmaan liittyvää tutkimushakua osana käynnissä olevaa **Horisontti 2020** –tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaa. Hakuun on tarkoitettu osoittaa 1 miljardia euroa. Yhtenä osana tätä hakua on Pellolta pöytään –strategian aihealueeseen liittyvä innovaatiopainotteinen hakukokonaisuus. Haku on tarkoitettu avata syyskuussa 2020.

Myös tulevassa EU:n tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelmassa, **Horisontti Euroopassa**, on erityisiä tutkimuskumppanuuksia, jotka liittyvät kestäväsiirtymän ruokajärjestelmään. Tällaisia ovat mm. agroekologisiin viljelykäytäntöihin liittyvä kumppanuus, jonka tarkoitus on edistää agroekologian laajempaa käyttöä ruoantuotannossa. Toinen aiheeseen liittyvä kumppanuus koskee turvallisia ja kestäviä elintarvikejärjestelmiä, jossa etsitään kestäviä innovaatioita mm. ravinnon tuotantoon ja kiertotalouteen.

Strategiassa mainitaan lisäksi maaseudun innovaatio-ohjelman **EIP-AGRI:n** vahvistaminen sekä **Euroopan aluekehitysrahasto** osana tiedon levittämisen, innovaatioiden ja yhteistyön tukemista.

Komissio pitää tärkeänä **nopean laajakaistayhteyden** levittämistä mm. täsmäviljelyn ja tekoälyn hyödyntämiseksi ja pyrkii takaamaan nopean laajakaistayhteyden kaikkialla EU:ssa vuoteen 2025 mennessä.

Strategian mukaan EU:n kestäväsiirtymän rahoituksen luokitusjärjestelmä tulee edistämään kestäviä **investointeja** myös maataloudessa. Kestäviä ja digitaalista siirtymää edistäviä investointeja tulee komission mukaan tukea myös YMP:n kautta.

Neuvontapalvelut, tiedon- ja osaamisen jakaminen ja taidot

Alkutuottajat tarvitsevat **puolueetonta ja räätälöityä neuvontaa**. Komission mukaan jäsenvaltioiden tulee lisätä neuvontatukea maatalouden tieto- ja innovointijärjestelmien (AKIS) kautta vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio aikoo ehdottaa maatalojen kirjanpidon tietojärjestelmän (FADN) muuttamista **maatalojen kestävyysjärjestelmäksi**, jonka kautta kerättäisiin myös Pellolta pöytään – ja biodiversiteettistrategioihin liittyvää tietoa.

Komissio aikoo lisäksi antaa neuvontaa elintarvikeketjun **pienille ja keskikokoisille yrityksille** kestävyysjärjestelmien lisäämiseksi.

Globaalin siirtymän edistäminen

EU aikoo ulkopoliittikan toimillaan kehittää nk. **vihreitä alliansseja** kestävien ruokajärjestelmien tukemiseksi ja edistää kestäväsiirtymää eri globaaleilla yhteistyöfoorumeilla. Komissio nostaa erityisesti esiin **EU:n kauppapolitiikan**, jolla tulisi edistää kunnianhimoisia sitoumuksia mm. liittyen **eläinten hyvinvointiin, kasvisuojeluaineisiin ja mikrobilääkeresistenssiin**. EU pyrkii varmistamaan, että

kaikissa EU:n kahdenvälisissä kauppasopimuksissa olisi kunnianhimoinen kestävä kehitystä koskeva osuus ja että sopimukset toimeenpannaan täysimääräisesti.

Kansainvälisessä yhteistyössä EU tulee keskittymään kestäväan ruoantuotantoon liittyvään tutkimukseen ja innovaatioihin. EU tulee myös antamaan vuonna 2021 lainsäädäntöehdotuksen, jolla pyritään rajoittamaan metsäkatoon yhdistettyjen tuotteiden tuomista EU:n markkinoille.

EU pyrkii edistämään kunnianhimoista siirtymää kestäviin ruokajärjestelmiin kansainvälisissä standardointielimissä ja muissa mm. YK:n alaisissa **kansainvälisissä instituutioissa ja tapahtumissa**.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Neuvoston päätelmien hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Pelloilta pöytään –strategian käsittelystä Euroopan parlamentissa vastaa Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta (AGRI).

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 3.6.2020, 16.6.2020, 9.7.2020, 24.9.2020, 1.10.2020 ja 8.10.2020 sekä ympäristöjaosto (EU23) 16.6.2020.

EU-ministerivaliokunta 3.-5.6.2020 ja 29.-30.6.2020 (kirjallinen menettely) sekä 14.10.2020.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.6.2020 (kirjallinen menettely) ja 16.10.2020.

E-kirje Pelloilta pöytään -strategiasta 20.5.2020 (E 83/2020 vp)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Kyseessä on komission tiedonannosta tehtävät neuvoston päätelmät, joihin ei sisälly lainsäädäntöehdotuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan ja niihin otetaan kantaa tiedonantoon sisältyvien aloitteiden ja lainsäädäntöehdotusten käsittelyn yhteydessä.

Pelloilta pöytään –strategian toimeenpanoon voi vaikuttaa tuleva **EU:n elpymissuunnitelma**. Komissio esittää 27.5.2020 julkaistussa tiedonannossa ”EU:n talousarvio Euroopan elpymissuunnitelman moottorina” (COM(2020) 442 final), että Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston talousarviota lisätään viljelijöiden ja maaseutualueiden tukemiseksi Euroopan vihreän sopimuksen toteuttamiseksi tarvittavien rakennemuutosten tekemisessä ja erityisesti kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi uusissa biodiversiteetti- ja Pelloilta pöytään -strategioissa.

Eurooppa-neuvosto pääsi 21.7.2020 ratkaisuun EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä sekä Euroopan elpymisvälineestä (European Recovery Instrument). Ratkaisussa maatalousrahaston talousarvioon päätettiin lisätä 7,5 miljardia euroa osana Euroopan elpymisvälineen rahoitusta.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio julkaisi samana päivänä Pellolta pöytään –strategian kanssa **EU:n biodiversiteettistrategian** vuodelle 2030 (COM(2020) 380 final). Strategioissa on monia yhtymäkohtia, erityisesti tavoitteet liittyen kasvinsuojeluaineisiin, ravinnepäästöihin ja lannoitteisiin sekä luomuviljelyyn. Puheenjohtajavaltio Saksa valmistelee neuvoston päätelmiä biodiversiteettistrategiasta samaan aikaan Pellolta pöytään –strategiasta tehtävien päätelmien kanssa.

Komissio julkaisi strategioiden julkaisun yhteydessä myös komission työasiakirjan (SWD(2020) 93 final), joka on analyysi **YMP:n uudistuksen ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhtymäkohdista**. Asiakirjassa eritellään, kuinka komission vuonna 2018 antama YMP:n uudistuksen asetusehdotuspaketti vastaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin.

Komissio toteaa asiakirjassa, että asetusehdotuksissa on potentiaalia vastata Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin, mutta komission asetusehdotusten keskeisimmät toimenpiteet tulee säilyttää YMP:n uudistuksen neuvottelujen edetessä ja asetuksia tulee tietyin osin vielä kehittää. Komissio nostaa esille erityisesti tarpeen säilyttää kunnianhimoinen ehdollisuuden kokonaisuus, pakolliset ekojärjestelmät ja II pilarin rahoituksen 30 % korvamerkitseminen ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin. Komissio näkee myös tärkeänä, että asetusehdotusten toimenpiteet tuottajien aseman parantamiseksi ovat mukana lopullisissa asetusteksteissä.

Komissio näkee, että vähimmäisrahoitusosuuden varaaminen I pilarin rahoituksesta ekojärjestelmille voisi entisestään parantaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista. Komissio voisi antaa myös lisätietoa toimista, joita voitaisiin ekojärjestelmien puitteissa tukea. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja mikrobilääkkeiden vähentämiseksi tarvittaisiin vielä tiettyjä muutoksia YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen.

Komissio toteaa työasiakirjassaan myös avustavansa parhaansa mukaan jäsenvaltioita, jotta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteet voidaan integroida osaksi strategiasuunnitelmia. Komissio lupaa lisätä YMP:n strategiasuunnitelmien hyväksyntäprosessin läpinäkyvyyttä ja antaa jäsenvaltioille suosituksia jokaisesta YMP:n erityistavoitteesta YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen. Komissio tulee korostamaan suosituksissaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita.

Lisäksi komissio aikoo arvioida tarkkaan jäsenvaltioiden YMP:n strategiasuunnitelmien ehdotukset koskien tuotantoon sidottua tukea ja alakohtaisia ohjelmia, jotta ne olisivat linjassa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden kanssa. Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään alakohtaisia ohjelmia erityisesti hedelmien ja vihannesten kulutuksen edistämiseen tai ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja kriisinkestävytyden lisäämiseen.

Komission työasiakirjassa esitettyjen huomioiden lisäksi **kansallisesti** on arvioitu, että Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategiat voivat vaikuttaa mm. tarpeeseen muuttaa jäsenvaltioiden valvonta- ja hallintojärjestelmää, tietojärjestelmävelvoitteisiin ja –

kustannuksiin sekä mahdollisuuteen käyttää pinta-alamonitorointia valvontavälineenä siinä kattavuudessa kuin aiemmin on EU-säädöksissä edellytetty tai katsottu kustannus-hyötynäkökohdista mahdolliseksi.

Asiakirjat

Komission tiedonanto ja siihen sisältyvä liite COM(2020) 381 final

Komission työasiakirja SWD(2020) 93 final

Puheenjohtajavaltio Saksan neljäs luonnos neuvoston päätelmiksi WK 9389/2020 REV 3

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, tuuli.orasmaa@mmm.fi, p. 0295 162 056

Erityisasiantuntija Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, sanna-helena.fallenius@mmm.fi, p. 0295 162 481

EUTORI-tunnus

EU/2019/1472, EU/2020/0949

Liitteet

Viite

Maa- ja metsätalousministeriö

PERUSMUISTIO

MMM2020-00535

RO

Orasmaa Tuuli(MMM)

09.10.2020

Asia

Maatalous- ja kalastusneuvoston muut asiat

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 19.10.2020 - 20.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen 19.-20.10.2020 muissa asioissa on jäsenvaltioiden tiedotusasioita. Ennen neuvoston kokousta asialistalle saattaa tulla myös muita asiakohtia.

Suomen kanta

Suomi ottaa asiakohdat tiedoksi.

Suomi tukee Ranskan aloitetta (asiakohta b). On tärkeää voida säilyttää nykyinen joustava käytäntö siipikarjan ja jäniseläinten lihan suoramyyntissä.

Pääasiallinen sisältö

a) (mahd.) Julistus tarpeesta ryhtyä lisätoimiin koronakriisin helpottamiseksi naudan- ja vasikanlihamarkkinoilla

Espanjan valtuuskunnan tiedotusasia

Covid-19 viruksen aiheuttaman pandemian vuoksi hotellien, ravintoloiden ja catering-palveluiden (horeca) markkina on vakavasti häiriintynyt. Tämä on heijastunut voimakkaasti myös naudan- ja vasikanlihamarkkinaan, koska varsinkin huomattava osa lihan arvo-osista, fileet ja vasikanliha, markkinoidaan horeca-sektorin kautta.

Espanjan mukaan maataloustuotemarkkina on vähitellen palautumassa yhteiskunnan toimintojen palatessa normaaliksi. Epävarmuudesta huolimatta markkinoilla on merkkejä hintojen toipumisesta ja kysynnän kasvusta, myös vientimarkkinoilla.

Naudanliha on kuitenkin poikkeus, sillä kotitalouksien kasvanut kysyntä ei kuitenkaan ole kompensoinut horeca-sektorin kysynnän alenemista naudanlihassa. Erityisen voimakkaana tämä näkyy Espanjassa, jossa turismin väheneminen on iskenyt ravintoloiden kysyntään.

Koronakriisin puhjettua käynnistetty yksityisen varastoinnin tukiohjelma ei ole toivotulla tavalla tukenut markkinaa lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä. Espanjassa onkin jäsenvaltioista selvästi eniten käytetty tukiohjelmaa. Osa tämän hetkistä ongelmaa

lieneekin kevään tuettujen varastojen purkautuminen, sillä varastointisopimuksia Espanjassa tehtiin pääosin 90 päiväksi.

Espanjassa naudanlihan hinta on luisunut alaspäin kesän toipumisen jälkeen ja on selvästi pitkän ajan keskihinnan alapuolella. Voimakkaimmin hinnat ovat pudonneet vasikanlihassa. Viikolla 39 EU-keskihinta oli 1,5 prosenttia viime vuoden alapuolella ja selvästi reilummin edellisen kolmen vuoden keskihinnan alapuolella. Tilanne vaihtelee jäsenvaltioittain ja Espanjassa hinnan aleneminen on voimakkaampaa.

Suomessa markkinatilanne on vakaampi, vaikka ravintolakysynnän väheneminen on myös meillä vaikuttanut arvo-osien kysyntään. Muutos on näkynyt erityisesti tuonnin vähenemisenä, sillä Suomessa joudutaan normaalitilanteessa tuomaan erityisesti arvo-osia, joiden kysyntä on nyt vähentynyt. Myös naudanlihan tuotanto on Suomessa vähentynyt.

Espanja toteaa julkilausumassaan, että seuraavien kuukausien markkinaennuste naudanlihalle ei ole kysyntätilanteen epävarmuudesta, uusista koronarajoitteista ja pandemian aiheuttamasta talouskriisistä johtuen kovin lupaava. Talouskriisi epäilemättä vaikuttaa erityisesti arvokkaimpien ja pääosin kodin ulkopuolella kulutettavien tuotteiden kysyntään, kuten naudan- ja vasikanliha.

Näillä perusteilla komission olisi Espanjan mukaan välttämätöntä käynnistää naudanlihalalle kohdistettuja ja tarkkarajaisia markkinajärjestelyn mukaisia toimenpiteitä.

b) (mahd.) Pyyntö muuttaa eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annettua asetusta paikallisen toiminnan ylläpitämiseksi

Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia

Eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annetussa asetuksessa (EY) N:o 853/2004 on jäsenvaltioille annettu mahdollisuus kansallisesti säätää siipikarjan ja jäniseläinten lihan pienten määrien myynnistä suoraan kuluttajalle tai paikalliseen vähittäismyyntiin (kauppaan tai ravintolaan) ilman lihan tarkastusta. Asetuksen sanamuoto mahdollistaa kuitenkin vain tuoreen lihan myynnin ilman tarkastusta, jolloin esimerkiksi ravintolassa suoramyyntilihasta ei voi valmistaa annoksia. Artiklaa voidaan muuttaa vain tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Komissio ei ole kannattanut asetuksen muuttamista.

Asia on ratkaistu väliaikaisesti antamalla siirtymäaika-asetuksia, joista uusin on komission asetus (EU) 2017/185. Siirtymäaika-asetuksessa on joustava sanamuoto, joka mahdollistaa tuotteiden ja annosten valmistamisen vähittäismyynnissä. Vastaava joustava sanamuoto on luonnonvaraisen riistan suoramyyntipoikkeuksen kohdalla asetuksessa (EY) N:o 853/2004. Suomi on hyödyntänyt suoramyyntipoikkeusta kansallisessa lainsäädännössä (VNa 1258/2011) ja poikkeus on notifioitu EU:lle.

Siirtymäaika-asetuksen soveltaminen päättyy 31.12.2020. Komission mukaan uutta siirtymäaika-asetusta ei voida enää antaa. Siirtymäaika-asetuksen perustelujen mukaan siirtymäaikana harkitaan mahdollisuutta pysyvään poikkeukseen. Jos sanamuotoa ei muutettaisi, 1.1.2021 alkaen alkutuotannon toimija saisi luovuttaa kuluttajille ja toimittaa vähittäismyyntiin vain tuoretta siipikarjan ja kanin tarkastamatonta lihaa. Esimerkiksi maatilamyymälöissä kyseisestä lihasta ei voisi tehdä lihavalmisteita myytäväksi eikä vastaavasti ravintoloissa voisi tehdä kyseisestä lihasta ollenkaan aterioita.

- c) (mahd.) Visegrad-ryhmän (Tsekki, Unkari, Puola ja Slovakia) sekä Bulgaria, Kroatian, Viron, Latvian, Liettuan, Romanian ja Slovenian valtuuskuntien yhteinen julkilausuma yhteisen maatalouspolitiikan tärkeistä osatekijöistä suhteessa monivuotiseen rahoituskehysratkaisuun

Puolan valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Kroatia, Tsekin, Viron, Unkarin, Latvian, Liettuan, Puolan, Romanian, Slovakian ja Slovenian valtuuskuntien puolesta

Yhteisessä julkilausumassa todetaan, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä Pellolta pöytään -strategian ja biodiversiteettistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi on välttämätöntä tehdä muutoksia kohti kestävämpää maataloutta. Julkilausumassa todetaan myös, että molempien strategioiden kunnianhimon tason, joka tulee ottaa huomioon myös YMP:n strategisissa suunnitelmissa, pitäisi olla realistinen ja saavutettavissa oleva sekä linjassa YMP:n rahoituspäätösten kanssa. Julkilausumassa todetaan, että aloitteiden ei saisi vaikuttaa negatiivisesti EU:n maatalouden kilpailukykyyn. Lisäksi siinä todetaan, että kestävät investoinnit ja epäsuotuisten alueiden tuki tulisi lukea mukaan ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Allekirjoittaneet jäsenvaltiot myös korostavat, että ympäristö- ja ilmastotavoitteissa tulisi ottaa huomioon myös erot suorien tukien määrässä jäsenvaltioiden välillä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä ovat neuvoston muut asiat.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kyseessä ovat neuvoston tiedotusasiat.

Kansallinen valmistelu

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvike) 8.10.2020

EU-ministerivaliokunta 14.10.2020

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 16.10.2020

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Asiakohta a) Espanjan tausta-asiakirja ”Julistus tarpeesta ryhtyä lisätoimiin koronakriisin helpottamiseksi naudan- ja vasikanlihamarkkinoilla”

Asiakohta b) Ranskan tausta-asiakirja ”Pyyntö muuttaa eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annettua asetusta paikallisen toiminnan ylläpitämiseksi”

Kohta c) 11702/20

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 056, tuuli.orasmaa@mmm.fi

Asiakohta a)

Neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm, MMM/RO/MARY, puh. 0295162416, pekka.sandholm@mmm.fi

Asiakohta b)

Erityisasiantuntija Anna-Maija Grönlund, MMM/RO/ETU, puh. 0295162208, anna-maija.gronlund@mmm.fi

Erityisasiantuntija Maaria Hackzell, MMM/RO/ETU, puh. 0295162422, maaria.hackzell@mmm.fi

Asiakohta c)

Erityisasiantuntija Sanna-Helena Fallenius, MMM/RO/EUKA, 0295 162 481, sanna-helena.fallenius@mmm.fi

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	jaosto kalastus (EU 17), jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, kalastus
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM
